

find - IND I HISTORIEN

3. - 5. KLASSE

ARKÆOLOGISK METODE – I BØRNEHØJDE

»Arkæologi er studiet af fortidens kultur og samfund (især oldtid og middelalder), og omfatter dels de teknikker og metoder, der anvendes til at finde og behandle levn fra fortiden, dels de teorier og metoder, der anvendes i fortolkningen af materielle fund.«
(Forhistorisk arkæologi ved Københavns Universitet)

Børn skal selvfølgelig ikke uddannes til arkæologer, men definitionen af faget kan alligevel være et udgangspunkt for de overvejelser, læreren må gøre sig, når eleverne arbejder med emner længere tilbage i historien.

Spørgsmål som: »Hvad er det?«, »hvor gamle er tingene?«, »hvor finder man tingene?«, »hvordan og hvorfor laver man udgravninger?«, »hvordan kan man være sikker på det?«, osv. vil helt sikkert dukke op. Det er jo elementært spændende og fascinerende, at det meste af det vi ved om den fjerne fortid bygger på undersøgelser, som for børn nærmest kan sammenlignes med skattejagt.

I begynderundervisningen ligger udfordringen i at få integreret »skattejagten« i emnerne. Afsættet kan være beskrivelsen af en boplads og skildringen af dagliglivet i forhistorisk tid kombineret med museumsbesøg, hvor levnene af våben, redskaber, lerkar og smykker ligger på rad og række. Her kan eleverne spores ind på både teknikker og metoder i arkæologernes feltarbejde og de overvejelser, de gør sig, når de skal fortolke fundene i større sammenhænge.

Også emner fra historisk tid som vikingetid og middelalder giver muligheder for at trække arkæologien ind i undervisningen. Her får tolkningen af fundene i mange tilfælde en ny dimension, fordi skriftlige kilder på forskellig måde kan være med til at perspektivere fx en trelleborg, vraget af et skib og fund fra byhistoriske udgravninger.

Som sagt skal eleverne ikke uddannes til arkæologer, men de skal få færden af, at vores undersøgelser af fortiden bygger på en lang række videnskabelige discipliner. I den sammenhæng vil det være oplagt i konkrete undervisningssituationer at kredse om spørgsmål som tid og aldersbestemmelse. Her giver internettet mange muligheder for at få viden om fx kulstof-14 og dendrokronologi. Udfordringen består i, at »oversætte« disse metoder, så børnene får et indtryk af, at vores viden om fortiden stadig øges, fordi vi bliver bedre og bedre til at undersøge fundene.

En anden side af arkæologiens arbejdsområde, som det vil være oplagt at få med i undervisningen, er spørgsmålet om, hvordan vi bevarer fortidens levn for eftertiden. Her har undervisningen en central betydning. Børnene skal have noget at vide om de problemer, der findes, når det handler om at bevare fortiden for eftertiden. Museerne har deres at slås med, når det gælder bevaring og konservering. Men fremtiden byder også på nye udfordringer i form af menneskelige aktiviteter og klima- og miljømæssige forandringer.

Den arkæologiske vinkel skal med i begynderundervisningen, når målet er, at børnene »lærer at lære historie«.